

РЕЗЮМЕ

от доклада за извършения мониторинг на ГВКС на територията на ТП ДГС „ЦОНЕВО“ през 2019 година

/принцип 8 от Националния стандарт за отговорно управление на горите в България
(FSC-STD-BGR-01-2016 V-1)/

Мониторинговият план на територията на ТП ДГС Цонево включва прилагане на „Система за провеждане на мониторинг на биологичното разнообразие и горите с висока консервационна стойност“, като в допълнение се следят и следните аспекти в горските територии:

- Темпове на растеж, зона на възобновяване, видове, възраст и видов състав на горските ресурси (1 - 7 ГФ, 1ГС);
- Продукцията се регистрира за всеки тип горски продукт и данните се съхраняват и могат да бъдат основа за бъдещи анализи (данни от счетоводството);
- Измененията на околната среда, засягащи флората, фауната, почвите и водните ресурси (напр. ерозия, епидемични разпространения на вредители, разпространение на агресивни видове, установени места за гнездене на застрашени видове птици, доклади от теренни служители съгласно системата за мониторинг и др.);
- Социално-икономически аспекти (напр. разходи за стопанисване на горите, добив от всички продукти, продуктивност и производителност, както и изменения в общността и взаимоотношенията с работниците, или в условията). Провеждат се срещи с представители на местните общности.
- Площ на определените гори с висока консервационна стойност на територията на стопанството (доклада за ГВКС на стопанството, както и данните за промените от прилагане на системата за мониторинг).

След анализиране на резултатите от проведения мониторинг в горските територии, съобразявайки се с мащабите и интензивността на горскостопанската дейност, Ви представяме резултатите от провеждания мониторингов план, разпределен по следните аспекти:

1. Финансов план на стопанството;

Финансовия план за стопанството за 2019 г. е изпълнен на 103 % от планирания дърводобив. Планираните приходи са изпълнени. През настоящата година изпълнението върви с ритмични темпове, като изоставянето от предходни години дължащо се на обективни причини ще бъде наваксано до края на ревизионния период.

2. Социални споразумения;

Няма сключен колективен трудов договор, както и допълнителни договорени условия за работещите извън индивидуалното трудово договаряне.

В ТП ДГС Цонево има постъпила една жалба която е отразена в регистъра за получените оплаквания, жалби и сигнали за разрешаване на спорове свързани с правата на собственост и ползване, правата на работещите и местните общности.

3. План / програма за обучение и квалификация на персонала;

Има програмата за обучение за 2019 г. След всяко проведено обучение се съставят протоколи, които ги удостоверяват.

Има издадени удостоверения за проведени обучения за „Здраве и безопасност при работа“. Няма издавани нови лицензи и сертификати на служители от ТП ДГС Цонево.

4. Здравословни и безопасни условия на труд вкл. на работниците на подизпълнителите;

Представено е предоставено и теренно облекло и оборудване на всички служители като се вземе в предвид срока на износване за съответната длъжност.

Служителите и работниците редовно се подписват в инструктажни книги или проверовъчни листи за работещите в т.ч. и на външните подизпълнители. Всички те са попълнени и подписани в съответните срокове.

Проведени са обучения и инструктажи за здравословни и безопасни условия на труд.

Няма регистрирани трудови злополуки.

Има оценка на риска на всяко работно място на работещите в стопанството.

Прегледите на служителите и работниците се извършват съгласно договор за трудова медицина сключен с ЦУ на СИДП.

Няма извършени проверки от Инспекцията по труда през годината.

5. Ангажиране на заинтересованите страни;

Кореспонденцията със заинтересованите страни по различни поводи, свързани с дейностите на стопанството се събира и документираща надлежно. Същата се съхранява за срок от пет години от отговорника по сертифицирането.

Проведена е една среща с назначена комисия с участие на заинтересованите страни във връзка с приемането на настоящия горскостопански план. Няма други проведени консултации както и участия на заинтересовани страни в инициативи на стопанството.

Няма извършвани промени в планираните горскостопански практики в резултат от споразумения и предложения от заинтересованите страни.

6. Незаконни/нерегламентирани дейности в горите;

Няма подадени сигнали или жалби за незаконни/нерегламентирани дейности и за предприети действия по тях.

На територията на ТП ДГС Цонево редовно се извършват проверки по охрана на горите и се съставят АУАН и констативни протоколи за установени нарушения.

Документацията/кореспонденцията с МЗХГ; ИАГ; РДГ; РПУ; РС ПБЗН; РИОСВ; ЛЗС, или други институции се съхранява и се представя при поискване от проверяващите органи.

7. Изпълнение на горскостопанския план;

7.1. Стопанисване в горите:

Отглеждане на горски култури - 238 дка.

Отгледни сечи без материален добив - 351 дка.

Подпомагане на естественото възобновяване - 2842 дка.

Маркиране на ЛФ 2020 г. – 50 310 пл. м3 стояща маса.

7.2. Добив и реализация на дървесина:

По ГСП от 2018 г. в ТП ДГС Цонево са заложили 40107 пл. м3 лежаща маса. През годината са добити 32745 пл.м3 лежаща маса което представлява 82 % спрямо предвижданията.

По ГППД сключените договори за възлагане на дърводобив чрез „Сеч и извоз до временен склад“ са за 25593 пл.м3 лежаща маса на стойност 590 444 лв. и за „Продажба на стояща дървесина на корен“ за 19037 пл.м3 лежаща маса на стойност 1 174 641 лв. Общо към 31.12.2019 г. от 41262 пл.м3 лежаща маса имаме реализирани 32745 пл.м3 лежаща маса, представляващи 79 % спрямо текущия разчет. Няма превишение в добива по дървесни видове. Реализацията на добитата дървесина по видове процедури е както следва:

Вид процедура	Отчет с натрупване
Продажба на стояща дървесина на корен	12426
Търг	3938
Пряко по ценоразпис	15358
По чл. 193	651
За нуждите на ТП ДГС	33
Общо	32406

При проведените сечи по сортименти са добити: Едра - 2894 пл.м3; Средна - 2421 пл.м3; Дребна - 2588 пл.м3; Дърва - 24668 пл.м3 и Вършина - 174 пл.м3 лежаща маса. От тях имаме: 7356 пл.м3 дървесина за местно население или 22,5 % от общото количество.

Към 31.12.2019 г. има **339** пл. м3 налична дървесина на склад.

През изминалата година са начислени 158 047 лв. такси за ползване на дървесина и недървесни горски продукти и са преведени във фонд инвестиции в горите по банкова сметка на ЦУ на СИДП в предвидените срокове.

7.3. Странична дейност:

Продуктите, предмет на странична дейност, са както за задоволяване нуждите на местното население така и за нуждите на местните предприятия, занаятчийски и малки преработватели. Дейността включва основно продажби на билки и предоставяне на площи за пчелини, паша и събиране на гъби. През годината са добити следните количества дървесни и недървесни продукти: - издадени са разрешителни за събиране на трюфели - 50 бр.;

- паша - 140 бр. животни (ЕРД - 20 бр. овце - 120 бр.); - пчелини - 5 бр.

7.4. Движение на сертифицирани и несертифицирани горски продукти.

На територията на стопанството няма продадена несертифицирана дървесина. На всички превозни билети и фактури от продадените сертифицирани продукти се изписва номера на сертификата и категорията на материалите „FSC 100 %“. Документите, удостоверяващи продажбата на сертифицираната дървесина се съхраняват от лесничея по дърводобива и в счетоводството на стопанството.

8. Промени в границите, собствеността, функционалността и предназначението на територии в рамките на стопанството; Отчет 1 – 7 ГФ;

През изминалата година изготвените отчетни форми 1 и 5 ГФ са на база ГСП от 2018 г. Разпределението на площта на горските територии, по видове собственост е следната:

Държавна горска територия, собственост на Държавата – 20604 ха.

Държавна собственост в земеделски територии, (ССФ) – 225 ха.

Общинска горска територия, (Общинска собственост) – 1666 ха.

Частна собственост на физически лица – 691 ха.

Частна собственост на юридически лица – 214 ха.

Държавна собственост на МОСВ – 109 ха.

Общо за ТП ДГС Цонево – 23509 ха.

Промени в собствеността - Общата площ по ГСП към 31.12.2017 г. е 23116,1 ха. След направената ревизия от „Кавеко инженеринг“ ООД - гр. София в следствие на новоустроените гори в ГСП от 2018 г. общата площ се променя на 23400,2 ха. Като прибавим и тази на поддържаните резервати в отчетна форма 1 ГФ към 31.12.2019 г. площ става на 23509,1 ха.

През годината няма извършени смяна на предназначението на горските територии.

Не са извършвани промени през 2019 г. във функционалното предназначение на териториите (видове и площи – например: нови вододайни зони, гори във фаза на старост и др.) Актуализация ще бъде направена през 2020 г. след окончателното приемане и влизане в сила на новия ГСП и отразена през настоящата година в доклада за ГВКС. Не са издавани Заповеди за заличаване/обявяване/промения на защитените територии и защитените зони, както и извършени промени в заповедите или плановете за управление на защитени територии и зони.

9. Здравословно състояние на гората;

В регистъра на сигналните листове няма заведени сигнални листи за насаждения относно санитарното състояние на гората в информационната система на ИАГ. Периодично получаваме указания от Лесозащитна станция - гр. Варна (ЛЗС), за сроковете и начина за борба с вредителите и имаме готовност за своевременна реакция.

В останалата част от територията на стопанството горите от ДГТ са в добро санитарно състояние. Не се наблюдават повреди причинени от други вредители или болести или дивеч. Няма възникнали природни нарушения (ветровали, снеголоми, пожари и др.) както и настъпили негативни въздействия от антропогенни дейности (атмосферно замърсяване, смолодобив и др.).

Предприети мерки/дейности за подобряване на здравословното състояние на гората: През изминалата година са спазени всички изисквания за провеждане на фитосанитарното обследване на гората. Заложени бяха лепливи пояси от ЛЗС за установяване на степента на нападение от педомерки. От наша страна им бяха предоставени пробни клонки за установяване степента на нападение от зелена дъбова листоврътка.

За горепосочения период няма направени други предписания от външни институции във връзка санитарното състояние на горите на територията на стопанството.

10. Ползване/добиви и горскостопански дейности;

Площите на проведените сечи са в размер 1068,8 ха. – по видове сечи данните са засечени с отчетна форма 5 ГФ: Възобновителни сечи - 611,3 ха.; Отгледни сечи с мат. добив - 457,5 ха.; Отгледни сечи без мат. добив - 35,1 ха. (последните не влизат в площта на 5 ГФ).

Има сключени четири договора: два договора по ЗЛОД, един договор по Закона за концесиите и един договор за аренда.

През годината няма направен ремонт на горски пътища или други технически съоразения пряко свързани с горскостопанските дейности.

Няма извършена почвоподготовка и залесяване и попълване на култури в ДГТ. За възобновяване на горските територии се разчита предимно на естественото възобновяване с прилагането на дългосрочни сечи. Условията в района на стопанството са сравнително благоприятни за естественото възобновяване на цера, благуна, зимния дъб, обикновения габър, сребролистната липа, акацията и др. В следствие на правилното и своевременно извеждане на лесовъдските мероприятия и дейности, възобновителния процес в горите стопанисвани и управлявани от ТП ДГС Цонево, протича успешно и резултатите са много добри.

Не са използвани торове и пестициди за третиране на площи.

11. Гори с висока консервационна стойност;

Въведена е система за мониторинг на ГВКС. Мониторинга се извършва от теренните служители при ежедневната им работа съгласно изискванията на доклада за ГВКС.

Брой мониториращи видове: На територията на стопанството не са открити растителни видаве, включени в *Приложение 1* към Националното ръководство за установяване на ГВКС. Извършен е мониторинг на ВКС 1.2 застрашени, изчезващи и ендемични животински видове, включени в *Приложение 1* към Националното ръководство, установени в района на стопанството:

Видра (*Lutra lutra*); Осояд (*Pernis apivorus*); Черен щъркел (*Ciconia nigra*); Скален орел (*Aquila chrysaetos*); Орел змияр (*Circus gallicus*); Малък креслив орел (*Aquila pomarina*); Белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*); Малък ястреб (*Accipiter nisus*).

Извършен е мониторинг на ВКС 1.3 за наличието на критични концентрации на животински видове, включени в Приложение 1 към Националното ръководство, установени на територията на ТП ДГС Цонево:

Благороден елен (*Cervus elaphus*); Сърна (*Capreolus capreolus*); Дива свиня (*Sus scrofa*).

Мониторинг на ВКС 3 за редки, застрашени и изчезващи горски екосистеми, или съдържащи се такива, установени на територията на ТП ДГС Цонево е от извършен от теренни служители в насаждение предвидени за сеч преди започване на маркирацията.

През годината имаме попълнени формуляри за следните екосистеми:

G1.A322. (91G0) Dacio-Moesian hornbeam forest/ Панонски габарови гори с *Carpinus betulus* смесени с горун *Quercus petraea* и източен бук *Fagus sylvatica*.

G1.76A41. (91M0) Stranja [*Primula rosea*] [*Quercus polycarpa*] forests/ Гори на източния горун (*Quercus polycarpa*), чисти или смесени, най-често с благуна (*Quercus frainetto*) в Странджа и Източна Стара планина.

G1.6E11. (91S0) Eastern Balkan Range oriental beech forests/ Гори с доминиране на източен бук (*Fagus orientalis*) в Източна Стара планина.

G1.7C41. (91Z0) Silver lime woods/ Гори с ясно изразено доминиране на сребролистна липа (*Tilia tomentosa*).

Мониторинг на други консервационни стойности (ВКС 4; ВКС 6): За документирането им се използват стандартните формуляри „*Предварителна идентификация на ключови елементи и определяне потенциалните екологични и социални въздействия*“. Във формулярите подробно е описан вида на екологичната екосистемна услуга попадаща във ВКС 4 и взетите мерки за отстраняване на негативното действие от проведената сеч. До момента на територията на ТП ДГС Цонево няма установени ДГТ, отговарящи на изискванията в определението по ВКС 6.

12. Представителни образци от естествени горски екосистеми;

Гори във фаза на старост (ГФС): От общата площ на ДГТ на територията на стопанството са определени 2079,0 ха. представляващи 10 % оставени без ползвания или извършване на други лесовъдски мероприятия за развитие на естествените процеси, от тях имаме в т.ч. 1067,0 ха. представляващи 5% ГФС с наличие на много стояща и лежача дървесина мъртва дървесина служеща за дом на много диви животни и птици.

Мониториране на екосистеми по ВКС 3 е извършен и описан по-горе в т.11.

13. Въздействие на дейностите по управление върху околната среда;

Използваните лесовъдски системи за подобряване на процесите на възобновяване в горите на територията на стопанството са изкуствено залесяване с подходящи местни видове, дългосрочните сечи и подпомагане естественото възобновяване.

На територията на ТП ДГС Цонево не са открити находища от застрашени, изчезващи и ендемични растителни видове включени в *Приложение 1* към Националното ръководство, поради което няма и попълнени формуляри за извършен мониторинг. На база това към момента не може да се направи обстоен анализ на популациите. Мониторинг ще бъде проведен, като бъдат привлечени външни експерти за консултации и анализ.

От попълнените формуляри през 2019 г. на застрашени и изчезващи животински видове с природозащитно значение на територията на стопанството, включени в *Приложение 1* към Националното ръководство, определени за опазване на биоразнообразието, се установи се, че наблюдаваните видове са запазили местообитанията си. Установяването на стабилността на популациите е приоритет и предмет на бъдещ мониторинг и анализ на получените данни.

Състоянието на постоянните и временни горски пътища не е добро. С цел недопускане влошаване пътната инфраструктура е забранено извоза на дървесина във влажно време и мокра пътна настилка. Това се явява основно средство и мярка за подобряване и намаляване на отрицателното въздействие както и увеличаване контрола от страна на ТП ДГС Цонево при движението на моторни превозни средства извършващи дърводобивни дейности. Достъпа и движението по ДГТ се контролира с издаване на разрешителни за достъп на всяко МПС. Вследствие предприетите мерки при извеждане на самите дейности не се наблюдава нарушение на целостта на терена, почвена ерозия, както и неоправдана загуба на дървесина. За случаите, когато терена бива нарушен са предприети мерки за възстановяване на повредените пътища от страна на фирмите изпълнители.

В ДГТ не се забелязва наличие на отпадъци. Разработена е система за управление на отпадъците в горските територии. С нея са запознати всички теренни служители и работници на фирмите извършващи дърводобивни дейности. Набелязани са конкретни действия за предотвратяване и генериране им, осъществяване на контрол и спазване на изискванията при осъществяване на горско стопанските мероприятия.

14. Въздействие на дейностите по управление върху социалната среда;

Няма подадени жалби и сигнали, свързани с правата и собствеността на местните общности, засегнати и заинтересовани страни. Редовно се провеждат срещи с тях във връзка с изпълнението на горскостопанските мероприятия по отношение на стопанисването на горите.

Не се забелязва отрицателно въздействие върху източниците на питейна вода и други водни ресурси в резултат на проведените горскостопански дейности в ДГТ.

Няма установени ДГТ, отговарящи на изискванията в определението по ВКС 6.

С важно социално и икономическо значение за горите намиращи се на територията на стопанството е продажбата на дървесина като дарва за огрев и други недървесни продукти за местното население, в това число: Снабдяване с дърва на местното население на преферентни цени чрез предоставяне на списъци от кметовете на населени места; Осигорява се възможност за събиране на остатъчна дървесина и вършина в сечища след приключване на сечта по ред определен с Наредба; Разрешава се пашата на селскостопански животни в горските територии, с изключение на отделите забранени съгласно издадената заповед на Община – Дългопол; Осигуряват се площи за постоянни и временни пчелини; Осигурен е достъп до ДГТ за събиране на гъби, билки, плодове и други недървесни продукти за собствени нужди в определените от закона количества; Горските заслони, чешми, и кътове за отдих са отворени за свободен достъп на населението.

15. Промени в околната среда;

Извършения мониторинг се осъществява на база систематизирани и дългосрочни наблюдения на елементите на биоразнообразието съпроводено със събиране, обработка и съхраняване на данни. Мониторинг на екосистеми по ВКС 1.2; ВКС 1.3. и ВКС 3 е извършен и описан по-горе в т.11. През изминалата година няма настъпили промени и изменения на нивата на флората и фауната вследствие на настъпили повреди от природни бедствия или други фактори. Няма нанесени негативни въздействия и щети върху почвите и водните ресурси вследствие на проведените горскостопански дейности.

През годината няма издавани заповеди за заличаване или обявяване на нови защитени територии или защитени зони, както и големи природни нарушения на територията на стопанството или други неблагоприятни въздействия.

Анализирайки гореизложените фактори и факта, че подобен мониторинг се извършва за втори път на територията на стопанството, категорични оценки не могат да бъдат дадени и доказани с цифри, но тенденцията за увеличаване на видовия състав, запаса и прираста от горите в района на ТП ДГС Цонево ясно се очертава от последните две лесоустройствени ревизии.

За подобряване качеството на извършвания мониторинг от страна на теренните служители през настоящата година ръководствата на ТП ДГС Цонево ще предприеме действия за установяване и картиране на налични находища на растения и животни на застрашени, изчезващи и ендемични видове, съгласно формулярите за мониторинг на биологичното разнообразие на ВКС 1.2. и ВКС 1.3. Установяването им е важно за определяне на биоразнообразието, устойчивостта на екосистемите и многофункционалното управление, явяващи се главен приоритет за преодоляване на негативното влияние и изменение на климата.

Здравословното състояние на горите е добро. Това се дължи на опита и прилагането на лесовъдски системи и практики, както и подходящи и навременни лесовъдски мероприятия. Извършените дейности в ГВКС, благоприятстват за осигуряването на основните функции като защитени територии, вододайни зони, социално-хигиенните, санитарно-охранителни, защитни ивици, гори във фаза на старост, курортни гори, противоерозионни гори с брегозащитни функции, както и гори създадени върху нелесопригодни площи. От голямо значение е добрата охрана на горите и превантивните мерки срещу горски пожари, браконьерство и незаконна сеч.

Основни предизвикателства за подобряване на ефективността и продуктивността на стопанството при спазване принципите на сертификация са насочени към балансирано и отговорно отношение в различни направления: екологични, икономически и социални, обвързани с голям брой заинтересовани страни. Резултатите от подкрепата и разбирането която ТП ДГС Цонево получава от местните общности, институциите и потребителите на дървесина са положителните финансови резултати покриващи изискванията на сертифициращата организация. За прилагането на принципите и критериите по горска сертификация е необходимо отстраняване на възникнали пропуски в процеса на работа и по отговорен подход от служителите, свързан с мониторинг на въздействието на горскостопанските дейности и регулярен мониторинг на ГВКС.

Дата: 05.02.2020 г.
с. Цонево

Изготвил: .....
заличено съгласно чл. 59 от ЗЗЛД